

tiva de la monarquía Española en el favor del sol, pues nadie puede competir ni disputar igualdad a nuestro gran Felipe, reinos tan dilatados que gozan tan singulares prerrogativas reparte la fortuna. Y no podía ésta dejar de aplicar a tan gran monarquía tan gran monarca, dícelo el Poeta moderno en esta octava:*

Assí ya de su hedad dava divino
 Principio al cuarto lustro, onrrando a Francia
 Quando el cetro español su peregrino
 Gran braço implora, con rendida instancia
 Mil reynos es el (el) don que allá el destino
 A llevarle corrió de alta distancia
 Cayó en Versailles (tanto peso aún)
 A sus pies fatigada la fortuna.

JOSEPH APARICI

LA SAGRADA HOSTIA TACADA DE SANCH EN LO PLA DE SANT TIRS

(SEGLE XV)

Regirant uns plechs de procehiments y enquestes judicials del segle xv, que's trobaven anys enrera en l'arxiu de la Catedral de la Seu d'Urgell, quan n'era bisbe lo Cardenal Cassañas, aparegueren uns fulls solts, fragments d'un procés desaparegut.

Lo full no portava data, però no hi ha dubte que pertanyia al segle xv. Sortosament era la declaració principal de la causa incoada, ahont lo fet se descriu ab tots los detalls.

Se tractava d'un prevere de la parroquia del Pla de Sant Tirs, qui, en lo moment de consagrar, manifestava haver vist, en la sagrada hostia, una taca de sanch, que'l dexà aturdit.

Dexemlo parlar al interessant document.

«...cum ipso etc. ell testes vehe en la part dreita de la dita hostia sanch que occupaue vn dit o en torn.

* BOTELLO en el *Mundo Nuevo* : *Pohema heroico*, l. 7, p. 316, octava 257.

Interrogatus quando sit ea que deponitur. Et dix que pertant com ell dehia la dita missa he ho vehe occularment com dit es.

Interrogatus si ell testes tocha lo loch de la hostia hon era lo dit sanch. Et dix que hoc ab los dits en tocha vn tros lla hon lo dit sanch se tenia lo qual mes en lo calze.

Interrogatus si a ell testes en los dits con hage trenchada la dita hostia se aperech sanch.

Et dich que no gens car ell se regorda los dits moltes vegades e no si troba sanch. De que ell testes stech molt torbat he gorda en la hostia consegrada en lo calzer per veura si havia nenguna cucha dun fos axit lo dit sanch e noy vehé res.

Interrogatus si ell testes regorda la dita hostia abans de la missa que no fos tochada de sanch ni altre inmundicia.

Et dix que hoch e que en la dita hostia no hauia nenguna macula ni inmundicia de sanch ni de nenguna altra cosa anch lo dit sanch fench accidental he miraculos.

Interrogat ell testes vist lo dit miracle que feu ni com se regi de la dita hostia consegrada.

Et dix que ell com dit ha estigue molt torbat et admirat del dit cas. E apres hac gordat los dits seus ni si hi hauia nenguna cucha dun pogués esser axit lo dit sanch procehi en sa missa et sumi la dita hostia consegrada.

Interrogat si los parroquians de la dita parroquia qui hohien la dita missa hagueren sentiment ni veheren lo dit miracle.

Et dix que nos sab de certa sciencia be creu que en bernat gor diet batle del pla ne hague sentiment car aydaue li a dir la dita missa he era pus prop de ell deposant. Dient la dita...

(Tornen a mancarhi fulls.)

...era content car de aqueixa intencio matexa ne era : he de fet encontinent lo dit preuera ana al dit mossen vicari general en la seu durgell e denunciati lo dit cas.

Ffuit sibi lectum etc.

* * *

Bernardus calp plani sancti Tirsi testes etc.

Et primo fuit interrogatus si ell testes fench present diumenge prop passat com la missa alta se dehia en la sgleya parroquial del pla de sent tirs.

Et dix que hoc ell hi present et la maior part del poble.

Interrogat si ell testes fench present com lo preuera leua la hostia consegrada et dix que hoc.

Interrogat si ell testes con lo preuere leua la ostia consegrada vehe alguna macula en la dita ostia.

Et dix que com lo dit preuera leva la dita hostia consegrada era bella et clara et sens nenguna macula.

Interrogat si ell testes après abans que lo preuera trencas la dita ostia com es acostumat si ell testes vehe alguna macula o semblansa de sanch en la dita hostia.

Et dix que noy vehe res sino blanca com debans be vehé ell

testes que lo preuera staue molt torbat es miraua les mans e los dits e los corporals he vehe que lo dit preuera ab lo dit appallat index toca la part dreta de la ostia e miras lo dit et pesal per lo calze.

Sed alia etc.

Ffruit sibi lectum etc.»

FRANCESCH CARRERAS Y CANDI

ESTUDIS BIOGRÀFICS

d'alguns benemèrits patricis qui il·lustren aquesta Acadèmia

(Continuació)

Fra Jaume Caresmar y Alemany, del Ordre Premostratense, mestre en Sagrada Teologia, revisor d'Historia (23 de març de 1750).

Nasqué a Igualada, lo dia 10 d'octubre de 1717, essent fill de Ramon Caresmar, sabater de feyna fina, y de Rosa Alemany, menestrals acomodats, qui vivien en una caseta, de sa propietat, en lo carrer avuy anomenat del Born, que llavors se conexia per carrer de la Pilota.

Apreses les primeres lletres a Igualada, en Caresmar anà a Barcelona, hont estudià Filosofia y Teologia en lo col·legi dels PP. Jesuïtes, anomenat de Cordelles, obtenint més tart lo grau de doctor en la darrera facultat.

Entrà al cap d'alguns anys en lo monestir de Bellpuig y de les Avellanes, del Ordre premostratense.

L'arranjament del important arxiu de la vella col·legiata d'Ager lo dugué a cap mentre que n'era abat per segona vegada, ab lo concurs del cèlebre monjo pare Joseph Martí, natural de Barcelona.

Lo doctor Caresmar esmerçà disset anys en l'arranjament del arxiu de nostra Catedral, qui consta, en sa major part, de manuscrits. Aquest docte antiquari formà un copiós índex o inventari dels còdexs y de tots los tractats que conté. En aytal catàlech se troben copies de varis sínodes barcelonins y tarragonins; un còdex in folio de tres centes fulles, qui conté les homilies de Sant Jeroni Magne sobre los evangelis, son sermó de *Mortalitate*, lo